

ЖОВТНЕВА «ОДІССЕЯ» РУСЛАНА ТЕЛІПСЬКОГО В ГРЕЦІЇ

Відкритий погляд, добра посмішка – таким я побачила Руслана вперше того жовтневого сонячного дня. Руслан приїхав до нас у Грецію представляти свій проект «Монументальна Шевченкіана».

Тому, звичайно, я трішки хвилювалася, зустрічаючи незвичайного гостя з батьківщини. Адже Руслан Теліпський – український громадський діяч, шевченкознавець, країнознавець, мандрівник, фотограф-монументаліст, пам'яткознавець, волонтер.

Мої переживання виявилися марними, бо, незважаючи на всі титули та надбання, людиною він виявився надзвичайно відкритою та простою.

ВІКТОРІЯ
ТИМЧИШИН

Вікторія Тимчишин народжена в Прикарпатті, з 1996 року проживає в Греції. Випусниця Жовтоводського педагогічного училища та Прикарпатського університету ім. В. Стефаника за спеціальністю «Педагогіка початкового навчання». Член Ради правління Асоціації української діаспори в Греції «Українсько-Грецька Думка». Вікторія займається іконописом, пише поезії, проводить свій вільний час, вирощуючи квіти і доглядаючи за своїми котятими улюбленцями, перетворивши свій грецький балкон на клптик квітучої України.

«МОНУМЕНТАЛЬНА ШЕВЧЕНКІАНА» В АТЕНАХ...

Так розпочалася Русланова «Одіссея» в сонячній Елладі. Чому одіссея запитаєте?

Тому що перш за все, потрапити знову до Греції Руслана Теліпського спонукала його основна мета – вірно – Монументальна Шевченкіана! Кілька років назад в Аттіці з'явився ще один, третій пам'ятник Кобзарю, який терміново потребував неспокійного Русланового об'єктива, тому першочерговим завданням була поїздка в Мандру. Є!

Наступне завдання – презентація проекту «Монументальна Шевченкіана» грецьким українцям, чим, однак, перебування Руслана на землі древньогрецьких філософів не закінчилось.

Але все по порядку.

7 жовтня 2018 року Асоціація української діаспори в Греції «Українсько-Грецька Думка», у співпраці із українською церковною громадою греко-католицької церкви Святого Миколая в місті Атени провела зустріч для діаспори з автором мистецького проекту «Монументальна Шевченкіана» – Русланом Теліпським.

Цей проект представляє найунікальнішу в світі персональну фотоекспозицію найкращих пам'ятників з понад 1300 монументальних творів Коб-

зарю, які були досліджені автором та особисто сфотографовані в Україні та на 5-тиох континентах планети у 30 країнах світу... Цифра і географія подорожей заради Шевченка – справді вражає, все це було зібрано за понад 15 років кропіткої подвижницької діяльності.

Якщо відверто, я уявляла собі трішки нуднувату доповідь, не дуже довгу презентацію, бо що довго говорити про пам'ятники? Але як я помилялася! Всі, хто був присутній на мультимедійній лекції Руслана, ніби реально втратили відчуття простору та часу. Переносячись з одного століття в інше, з одного континенту на інший, слухачі, затамувавши подих, дізналися багато нового про життя Шевченка, значення його величі у справі національного відродження. Доповідач з легкістю розкрив сутність шевченківського феномену – наш Кобзар продовжує й надалі бути прикладом самопожертви мільйонам українців, котрі були, є і будуть стояти на захисті своєї Вітчизни. «На прикладі Тараса Шевченка можна легко простежити всю унікальність українського народу, який дуже довго боровся за волю та мирне співіснування у лоні незалежних та рівноправних країн світу. А зараз, під час неоголошеної війни з російськими окупантами – слова Шевченка з вуст українців звучать ще гостріше та радикальніше, ніж будь-

коли раніше за часів новітньої історії України», – зазначив шевченкознавець. Діаспоряни ознайомилися з історичною географією пам'ятників Кобзарю в Україні й у світі. Окремою цікавинкою була демонстрація за допомогою проектора найцікавіших та найоригінальніших монументів в різних куточках нашої планети, і розповіді про

людей, які присвятили прославленню Шевченка свої найкращі творчі роки, а інколи і життя. Всю неповторність нашої нації можна прослідкувати на прикладі Шевченка у вимірі його вшанування українцями, – вірить Руслан Теліпський.

Три години промайнули як одна мить, а слухачі не хотіли відпускати Руслана, розпитуючи про подорожі, враження та дослідження. В такому безпосередньому спілкуванні навіть сам лектор дізнався про існування невідомого йому пам'ятника. Пан Юрій Вішневський працював на великому круїзному лайнері, на якому обійшов весь світ. В маленькому аргентинському містечку Усуайя українці, що колись емігрували, поставили пам'ятник Кобзарю. Ця інформація дуже зацікавила нашого доповідача, і майбутня велика подорож вже точно буде плануватися до Аргентини.

... І В НАШІЙ НЕДІЛЬНІЙ ШКОЛІ

Презентував свою Шевченкіану український монументаліст Руслан Теліпський і в Українській недільній школі, що діє при Асоціації "Українсько-Грецька Думка". Цей урок запам'ятався особливо, і учням, і вчителям. Говорили про мрії. Вчителі повернулися в дитинство, до своїх дитячих мрій, а дітлахи помандрували в майбутнє, уявно реалізуючи свої мрії. А Руслан розповідав про мрії Тарасові – бачити вільною Україну. Вчити дітей мріяти дуже важливо, бо колись вони втілять свої мрії в життя. Дитячі мрії – це майбутнє країни.

В ОЧІКУВАННІ ТОМОСА...

Перебуваючи в Атонах Руслан був захоплений прекрасними візантійськими храмами, і навіть відвідав грецьку літургію в храмі святого Андрія Первозванного, після якої мав змогу поспілкуватися з прихожанами. Адже Україна тоді вже чекала на Томос, а задурманена російською пропагандою церковна преса, не завжди відображала об'єктивний стан речей в Україні. Грекам було цікаво почути думку людини, громадського діяча про настрої українців в очікуванні рішення Вселенського патріарха. І вони таки з подивом дізналися, з яким нетерпінням, і з якою вірою чекає Україна відновлення історичної справедливості – повернення Української Церкви в лоно Матері-Церкви.

ТАБІР «МИ – НАЩАДКИ КОЗАЦЬКОЇ СЛАВИ»

Та самою важливою подією перебування Руслана Теліпського в Греції стало таборування. Ні, я не помилилася, саме таборування. Адже наш гість не тільки науковець, мандрівник, громадський діяч, а ще і волонтер. Його волонтерський рух «Меценати для солдата» давно відомий і в Україні, і поза її межами. Окрім допомоги нашим захисникам, Руслан та його однодумці взяли опіку в своїй рідній Волинській області над дітьми загиблих воїнів та дітьми, батьки яких знаходяться на фронті. «Діти Небесного Легіону» – волонтерський проект підтримки дітей полеглих героїв.

Тому, коли Українська недільна школа при Асоціації «Українсько-Грецька Думка» розпочала підготовку до табору «Ми – нащадки козацької слави», присвяченого Покрови Богородиці та Дню захисника Вітчизни, вирішили запросити і дітей Небесного Легіону. Для того, щоб цей омріяний дітьми відпочинок відбувся, прийшлося всім докласти багато зусиль. Русланова команда в Україні, наша команда з самим Русланом у Греції зробили все можливе і неможливе, щоб привезти дітей. Нарешті, завдяки гречній благодійній допомозі ТОВ Авіакомпанія «Джоніка», наші мандрівники прибули в Атени. На летовищі їх вже зустрічали маленькі українці діаспори, волонтери та просто небайдужі люди. Красивий

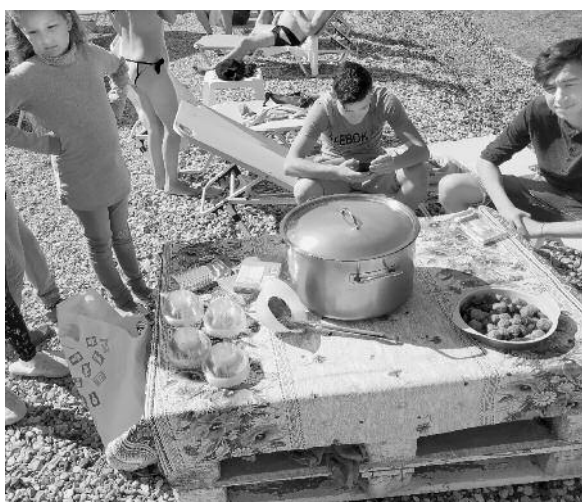

та комфортний автобус плавно виїхав на швидкісну трасу, прямуючи геть від міста в напрямку до мальовничого півострова Пелопонес.

Табір, як традиційний захід до Покрови, проходив за організацією Асоціації “Українсько-Грецька Думка” у співпраці з Українсько-Грецькою спілкою дружби “Фарос”, Волонтерським рухом

“Меценати для солдата” та під егідою Посольства України в Грецькій Республіці.

Осінь подарувала теплі сонячні дні бабиного літа. Діти були захоплені морем, грецькими краєвидами та гостинністю. Дев'ятеро діток з України легко подружилися з українськими дітьми з Греції. Веселі ігри, змагання, плавання, та смач-

нюючий козацький куліш, яким частувалися як годиться, по походному, на березі моря, надовго запам'ятаються всім. А попереду ще було стільки цікавого...

“УСІ РАЗОМ – МОЖЕМО КРАЩЕ” ВІРЯТЬ І НАШІ ГРЕЦЬКІ ДРУЗІ

Наступного дня, українські діаспоряни Греції та гості з України взяли участь у великому заході – Першому фестивалі “Зустріч світового Еллінізму” під гаслом “Усі разом – можемо краще”, який відбувся на стадіоні Аполлона в столиці Пелопоннесу – Патрах, район Перівола. Фестиваль проводився Українсько-Грецькою спілкою дружби “Фарос” у співорганізації з Периферією Західної Греції, за участю представників уряду Греції, органів місцевого самоврядування, церкви, дипломатичних місій на півострові, депутатів, а також підприємницьких, мистецьких та літературних кіл Греції. Зокрема, фестиваль благословив Митрополит Патри Хрисостомос, участь у заході взяли генеральний директор Генерального секретаріату для греків зарубіжжя МЗС Греції п. Міхаліс Коккінос, Тимчасово повірений у справах України в Греції п. Наталя Косенко, голова Обласної державної адміністрації Пелопоннесу п. Апостолос Катсіфарас та інші.

Враження від фестивалю були просто неймовірними. Пройтися в українському національному вбранні під рідним жовто-блакитним стягом, перед чисельною грецькою публікою, було дуже драйвово. А ще Руслан та його підопічні гаряче

підтримували наших солістів Романа Садовського, Лесю Черну, Лілю Ситнікову, шкільний ансамбль батьків та вчителів «Чарівна рута», та тріо наших маленьких козаків під час виступу. Та і виступи грецьких колективів всім дуже сподобалися. Де ще краще наші гості могли би ознайомитися з самобутньою грецькою культурою?!

НА СВЯТО ПОКРОВИ – ДО ПЕЛОПОННЕСУ

На ранок всіх чекала поїздка в місто Патри. Це столиця Пелопоннеса, Західної Греції, Іонії, третє за величиною місто Греції. Розміщене місто на північно-західному мисі півострова, на березі затоки Патраїкос. Тут проживає багато українців.

Дізнавшись про приїзд діток наших захисників, нас вже з нетерпінням чекали місцеві волонтери: Люба Крута, Галина Промович, Євгенія Орищак, Ірина Осінчук, та дві Оксани – Лебедович і Олексієвич. Дівчата підготували українським гостям подарунки. Але спершу була літургія в католицькому храмі. Адже 15 жовтня Україна святкує По-

крови Богородиці. Після служби, отець Орест Козак, який довгий час був парохом в греко-католицькій церкві Святого Миколая в Атонах, а зараз відбудовує давній українській монастир в Італії, по дивному збігу обставин, в цей день гостював в Патрах, і звернувся до всіх з казанням. Дивні діла твої, Господи! А потім була екскурсія містом, під час якої відвідали, зокрема, велику православну святиню – храм Андрія Первозванного, найбільшу церкву на всіх Балканах, де знаходиться Хрест на якому прийняв мученицьку смерть Апостол Андрій.

Руслан Теліпський і під час відпочинку зумів поєднати приємне з корисним. Для всіх діток, які були на таборі він провів лекцію про Шевченка, безпосередньо в готелі. Тарас наче мандрує разом з Русланом світом. Маленьких вчить любити свій народ, свою Україну, дорослих – не забувати ніколи батьківщину, не кидати її саму в тяжку годину.

Нікому не хотілося покидати такий гостинний готель «Родіні». Перед дорогою Руслан з дітьми прощалися з морем. А попутний вітер вже надув вітрила «Одіссеевого корабля». Подорож наших гостей продовжилася! Вперед, в столицю Еллади!

ПЕРЕБУВАННЯ В АТЕНАХ

В Атени приїхали пізно, але на подвір'ї греко-католицької церкви на нас чекали. Батьки дітей школи «Українсько-Грецької Думки», та «грецькі батьки» дітей Небесного Легіону. У нас тут в місті досить велика і активна українська громада. Тому на заклик волонтерів допомогти розселити дітей по сім'ях, відгукнулося багато бажаючих. Адже наші юні мандрівники ще п'ять днів гостюватимуть у столиці.

Щира подяка Миколі Бойку та його дружині Лесі, Галині Кирді та її чоловікові Андрію Томяку, Валерію Козлюку та його дружині Ользі, Святославу Влащенко, Лесі Вахулович, Степану Дуді та його дружині Надії, Наталі Смоляник, Лені Онуфрієнко та її чоловікові Янісу Карадімасу, людям, які прийняли в свої родини дітей з України, оточили їх любов'ю та турботою.

Дуже тепло приймали дітей Небесного Легіону в Посольстві України в Грецькій Республіці. Консул Ганна Тищенко зустріла гостей з України, а прес-аташе Олена Маснева провела екскурсію посольством та пригостила юних земляків смаколиками. Може для когось це несподівано, але дітям було дуже цікаво побувати в посольстві України.

Хотілося би також відмітити ще одну надзвичайну людину, що завжди з радістю відгукується на прохання. Сократ Граматікопулос – найкращий та найпрофесійніший гід у Греції. Наші ук-

раїнські гості були дуже захоплені цікавою та пізнавальною екскурсією центром Атен, незабутні враження від якої, впевнена, надовго залишаться в пам'яті дітей.

ДІТІ НЕБЕСНОГО ЛЕГІОНУ

Думаю, прийшов час познайомитися з Руслановими підопічними – дітьми Небесного Легіону, що гостювали в Греції.

Шишолік Сергій

15 років

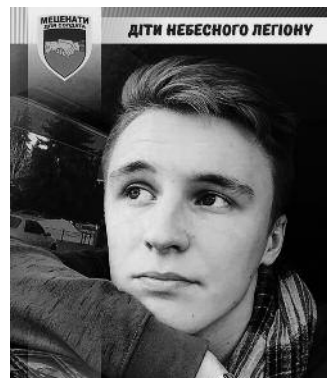
Сергій є наймолодшим сином Шишоліка Василя Серафимовича, бійця 59-тої окремої мотопіхотної бригади, який трагічно загинув 15 лютого 2016 року в районі с. Бахмутське, Бахмутського р-ну Донецької обл. Окрім Сергія в родині є ще двоє дорослих дітей: брат Іван працює вчителем фізкультури та сестра Олена є вчителем математики і має уже двійко своїх діток.

Сливка Вадим

19 років

Має ще близнюка Володю. Вадим погодився бути керівником групи дітей з України до Греції, він теж втратив на війні тата. Батько Вадима – доброволець з полку «Азов» загинув, підірвавшись на фугасній міні 12 грудня 2014 року поблизу с. Павлопіль (Новоазовський район Донецької області).

Штанська Вікторія

16 років

Має старшу повнолітню сестру Оксану. Віка – донька захисника України, старшого сержанта Миколи Штанського, котрий загинув 16 січня 2015-го року поблизу села Одрадівки Артемівського району, коли терористи вели обстріл з «Градів» – снаряд влучив у бліндаж.

Чопко Юрко
 11 років

Має ще молодшу сестричку Іванку. Його татко Чопко Віктор – загинув 25 березня 2016 р. поблизу міста Мар'їнка (Донецька область) під час обстрілу одного з крайніх опорних пунктів бригади. Залишилися у пам'яті дитини тільки щемливі спогади: «Коли він був живий, ми багато часу проводили разом. Він брав мене з собою на риболовлю влітку і взимку, то був найкращий час у моєму житті».

Зелінська Юлія
 13 років

Має ще молодшого брата Дмитра. Вона є донькою Зелінського Василя, солдата-розвідника 51-шої окремої механізованої бригади. 28 серпня 2014 року мав бути вдома поруч з дружиною, святкуючи 10-ту річницю спільного весілля, та відпросився на ще один день, для виконання надважливого завдання... Відпросився у вічність... Василь загинув наступного дня неподалік села Чумак...

Задорожній Андрій
 11 років

Має ще сестричку Аню. Андрійко є сином Задорожного Андрія, капітана, командира мінометної батареї 51-шої окремої механізованої бригади. Того трагічного дня, 1 серпня 2014 року, рятуючи життя своєму товаришеві, загинув командир мінометної батареї 51-ї ОМБр 36-річний капітан Андрій Задорожній. Згідно з інформацією, яка згодом з'явилася у ЗМІ, того дня він зі своїми бійцями (сержант Руслан Калущ, молодший сержант Андрій Курочка, старші солдати Михайло Котельчук, Сергій Дармофал і Сергій Кушнір) їхав у вантажівці «ГАЗ-66» у розвідку в бік Амвросіївки. Крім 4-х солдатів, у кузові був ще й міномет.

Наскочивши на протитанкову міну, їхня машина підірвалася й перекинулася. Водій загинув

на місці, а трьох воїнів вибуховою хвилею викинуло з кузова. На одного з них упав міномет. Андрій, який їхав у кабіні, кинувся рятувати хлопця, але загинув сам, а солдат згорів заживо. Із шести вижив лише один. Посмертно нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня та відзнакою «Народний Герой України».

Гушко (Шепелюк)
Мargarita
 13 років

Має ще 2-ох сестер та 2-ох братів. Її вітчим, Шепелюк Олексій, до моменту загибелі повністю замінив дівчинці батька, виховував її, як свою рідну. Майор Шепелюк був командиром зенітно-ракетної батареї зенітного ракетного-артилерійського дивізіону. Підрозділ майора Олексія Шепелюка брав участь у боях під Іловайськом. Після здобуття Іловайська він дістав завдання увійти до групи підсилення підрозділів Збройних сил на передовій, але саме у цей час через кордон перейшли озброєні підрозділи російських військ, які відразу ж відкрили вогонь на ураження по українських військових. Підрозділи українських захисників швидко опинилися в оточенні, а їхня бойова техніка була виведена з ладу.

За цих умов Олексій Шепелюк разом із іншим офіцером – командиром зенітно-ракетного дивізіону Олексієм Кондесюком прийняв рішення – щоб не потрапити в полон, піти на прорив оточення. Але під час виходу з оточення підрозділ українських військ потрапив у засідку. Більшість групи прориву дістала важкі поранення, у тому числі й командир підрозділу Олексій Кондесюк. Олексій Шепелюк спробував урятувати бойового побратима, але при наближенні до свого товариша сам дістав важкі поранення. Офіцерів оточила група з 12 російських десантників. Не бажаючи здаватись у полон, українські офіцери підірвали себе гранатами разом із путінськими вояками. Оскільки тіло Олексія Шепелюка не було знайдено, тривалий час він вважався зниклим безвісти. Полеглий герой був похований як невідомий у Дніпропетровську, і лише 13 липня 2015 року Олексій Шепелюк був ідентифікований за аналізом ДНК. Після ідентифікації полеглого воїна Олексія Шепелюка було урочисто перепоховано у його рідному Ніжині. Удома в Олексія Шепелюка залишилися батьки, дружина та п'ятеро дітей. За мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі під час російсько-

української війни, нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (помер).

Головіна Олександра
11 років

Є ще старший брат Іван. Її татко Головін Дмитро Володимирович у серпні 2014 року був призваний на військову службу за мобілізацією, як доброволець, приховавши те, що сам виховує двох діток (дружина покинула сім'ю раніше, не підтримавши Євромайдан, виїхала в Росію)... Дмитро був навідинником у 17-тій окремій танковій бригаді. Загинув 1 лютого 2015 року при обороні опорного пункту "Саша" у с. Троїцьке Попаснянського р-ну Луганської обл., під час нападу російських окупантів. Найважче було про загибель татка повідомити дітям. Фактично сиротами залишилися двоє дітей – Олександра та її старший братик Іван, бо крім дідуся й бабусі у дітей нікого не залишилося...

Ващенко Максим
15 років

Є ще старша сестра Христина. Він – син Івана Ващені, помертньо нагородженого орденом «За мужність» III ступеня, солдата Збройних Сил України, який героїчно загинув 18 червня 2014 року на околиці Станиці Луганської разом з командиром екіпажу – Володимиром Крохмалем. Танк Т-64Б 51-ої бригади потрапив у оточення терористів. Снайпери противника порозбивали приціли і перископи, машина опинилася в безпорадному стані, стріляти було можливо тільки навмання. Танкісти ще встигли помітити ворожі позиції, що вели прицільний вогонь по екіпажу і навіть зробити постріли у бік ворожих гранатометників, котрі ховались неподалік, але на жаль не влучили. Щоб не віддати бойову машину в руки сепаратистам та не здатися у полон, закладичні друзі Іван Ващенко та Володя Крохмаль прийняли рішення підірвати танк, ціною власного життя.

“ДО ПОБАЧЕННЯ” ГОСТИННИЙ ГРЕЦІЇ

Ось такі дітки наших полеглих героїв приїхали до нас у Грецію на відпочинок. Руслан Теліпський, волонтерський рух «Меценати для солдата», роблять велику справу, опікуючись цими та іншими дітьми, допомагаючи їм знайти свою дорогу в житті. Адже це наші діти, всіх українців, раз їхні батьки віддали своє життя, захищаючи наше. І

люди розуміють це, відчувають вдячність, відповідальність. Дуже багато діаспорян постаралися зробити перебування дітей тут щонайкомfortнішим. Олена Хіміч – член Ради правління Асоціації «Українсько-Грецька Думка», вчителька географії Української недільної школи, ні на хвилику не залишала дітей, показуючи їм Атени: Акрополь, Заппію, Фаліро, навіть на острів Саламіна подорожували красивим кораблем. Частування, яке влаштувала дітям на прощання «Ук-

раїнська пиріжкова», торт, який випекли жіночки з нагоди Сергійкового (Шишолика) Дня народження, подарунки, які передали дітям небайдужі співвітчизники, слюзи «грецьких батьків», слюзи дітей – все це було так щиро, зворушливо і незабутньо. Наші юні гості полетіли додому з масою вражень і великим бажанням повернутися сюди знову.

На прощання, в рамках співпраці незалежного волонтерського руху «Меценати для солдата»

(МдС) з Асоціацією «Українсько-Грецька Думка», очільник організації Руслан Теліпський нагородив Голову Асоціації – п. Галину Маслюк, медаллю «За Гідність та Патріотизм».

Десь тут мала би завершитися жовтнева Одісея Руслана Теліпського. Сталевий птах поніс нашого мандрівника... в Молдову! Але це вже буде інша історія.

